

Ewelina Błachowicz, rok studiów: II, grupa: II.

Poziom kształcenia (podkreślić): szkoła podstawowa, gimnazjum, szkoła ponadgimnazjalna.

Klasa: I

Program nauczania:

Podstawa programowa z komentarzami. Tom 4. Edukacja historyczna i obywatelska w szkole podstawowej, gimnazjum i liceum. Historia i społeczeństwo, historia, wiedza o społeczeństwie, podstawy przedsiębiorczości, ekonomia w praktyce, wychowanie do życia w rodzinie, etyka, filozofia, [Warszawa 2008], s. 37, poz. 14.

Temat lekcji: Rozbicie dzielnicowe państwa polskiego.

Cele ogólne:

- poznawcze(y):
- sytuowanie w czasie i przestrzeni Polski okresu rozbicia dzielnicowego,
- znajomość przyczyn rozbicia dzielnicowego,
 - kształcące(y):
- umiejętność przedstawienia obszarów podzielonych między synów Bolesława Krzywoustego.
- rozwijanie umiejętności: wnioskowania, pracy z mapą,
- kształtowanie umiejętności obiektywnej oceny wydarzeń.
 - wychowawcze(y):
- świadomość wartości państwa jednolitego,
- docenienie doniosłości wydarzenia,
- wzbudzenie przekonania o konieczności zjednoczenia.

Cele operacyjne:

I. Wiadomości:

A. Zapamiętanie wiadomości:

Daty: **1138** (początek rozbicia), **1226** (sprowadzenie Krzyżaków do Polski przez Konrada Mazowieckiego), **1241** (najazd Mongołów na Polskę, Bitwa pod Legnicą, 9 kwietnia ginie Henryk Pobożny), **1295** (koronacja w Gnieźnie Przemysła II na króla Polski), **1320** (koniec rozbicia, Koronacja Władysława Łokietka na króla Polski).

Postaci: Bolesław III Krzywousty, Władysław II Wygnaniec, Bolesław IV Kędzierzawy, Mieszko III Stary, Kazimierz II Sprawiedliwy, Henryk Sandomierski, Salomea, Władysław Łokietek, Konrad Mazowiecki, Przemysław II.

Nazwy geograficzno-polityczne: Śląsk i ziemia lubuska, Mazowsze, Wielkopolska, ziemia sandomierska, ziemia łęczycko-sieradzka, Legnica, ziemia chełmińska.

Pojęcia: testament (statut), ustawa sukcesyjna, pryncypat, princeps, seniorat, senior, dzielnica senioralna, partykularyzm regionalny.

B. Zrozumienie wiadomości: Uczeń:

- tłumaczy genezę rozbicia dzielnicowego,
- rozumie pojęcia, rozróżnia postaci.

II. Umiejętności:

C. Stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych: Uczeń potrafi:

- wskazać podział ziem wynikający ze statutu - robi to na mapie ściennej oraz w atlasie historycznym.

D. Stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych, nowych: Uczeń:

- uzasadnia znaczenie rozbicia dzielnicowego.

Środki dydaktyczne:

1. Podręcznik: *Bliżej historii. Gimnazjum. Podręcznik klasa 1.*, I. Kąkolewski, K. Kowalewski, A. Plucińska-Mieloch, [WSiP], Warszawa 2009, s. 195-197, 216-226.
2. *Historia. Atlas Świata*, red. E. Olczak, J. Tazbir [Demart], Warszawa 2010.
3. Drzewo genealogiczne Piastów (porównanie dwóch różnych – [zał. 1](#) i [zał. 2](#)).
4. Mapa ścienna: *Polska w okresie rozbicia dzielnicowego*.
5. Karty pracy:
 - krzyżówka ([zał. 3](#)),
 - ćwiczenie: dopasowanie postaci do ziem dzielnicowych i dzielnic do obszarów na mapce ([zał. 4](#)).

Metody:

1. Praca z podręcznikiem.
2. Praca z mapą ścienną i atlasem historycznym.
3. Praca z drzewem genealogicznym Piastów oraz przygotowanym przez nauczyciela materiałami.
4. Wykład z elementami dyskusji.
5. Wypisywanie wiadomości na tablicy.

TOK LEKCJI

Ogniwa lekcji (czas w minutach)	Treści merytoryczne	Czynności N/U N - nazwa metody U - system poleceń, pytań, skierowanych do ucznia. Np. :N: Pogadanka. U: W jaki sposób (...)?	Kształtowane umiejętności uczniów
I. Czynności organizacyjno-porządkowe. (3 min.)	Wejście do sali, powitanie, sprawdzenie listy obecności.		Kulturalne powitanie, grzeczne zajmowanie miejsc.
II. Rekapitulacja wtórna (ogniwo sprawdzające stopień opanowania wiadomości z ostatniej(ch) lekcji) (6 min.)	Sprawdzenie pracy domowej.	N – Dyskusja, praca z drzewem genealogicznym (zał. 1 i 2) U – Przypomnienie kiedy panował Bolesław Krzywousty, ustalenie dat: urodzin, śmierci a także panowania Bolesława oraz jego synów. Rozrysowanie na tablicy drzewa genealogicznego najbardziej przydatnego do lekcji. Uczniowie porównują dwa drzewa genealogiczne – prostsze i bardziej rozbudowane.	Wyznaczeni uczniowie odczytują pracę domową, „przenoszą” ją na tablicę – rozwijanie umiejętności wypowiedzi ustnych. Usystematyzowanie wiedzy, rozwijanie umiejętności pracy z drzewem genealogicznym.
III. Ogniwo wiążące (1 min.)	Temat: Rozbicie dzielnicowe państwa polskiego.	Poinformowanie uczniów czego będzie dotyczyła lekcja, podanie jej tematu.	Zapisanie tematu w zeszytach.
IV. Tok lekcji właściwej (opracowanie nowych treści)	1. Geneza rozbicia dzielnicowego. (3 min.)	N- Dyskusja U – Jak doszło do rozbicia dzielnicowego? Dlaczego istniała konieczność ustanowienia	Rozmowa, uczniowie prezentują swoje propozycje.

<p>(24 min.)</p>	<p>Realizacja postanowień testamentu. (7 min.)</p> <p>2. Sprowadzenie Krzyżaków do Polski. (4 min.)</p> <p>3. Najazd Mongołów na ziemię polskie, bitwa pod Legnicą. (4 min.)</p>	<p>jasnych kryteriów następstwa tronu? Co skłoniło króla do podjęcia takiej decyzji?</p> <p>N – Dyskusja, analiza mapy ściennej. U – W jaki sposób synowie odnieśli się do woli ojca? Jakie tereny zostały objęte testamentem?</p> <p>N – Praca z mapą ścienną, atlasem historycznym, podręcznikiem. U – Przeniesienie podziału ziem polskich z atlasu na mapę ścienną. Uczniowie odpowiadają na pytania dotyczące fragmentu tekstu znajdującego się w podręczniku, wskazują na mapie konkretne ziemie.</p> <p>N - Praca z podręcznikiem i mapą ścienną, dyskusja. U - Dlaczego Konrad Mazowiecki nadał Krzyżakom ziemię chełmińską i co się z tym wiązało? Gdzie znajduje się ziemia chełmińska?</p> <p>N – Wykład, praca z mapą ścienną, dyskusja. U – Kim byli Mongołowie? Co było przyczyną najazdu Mongołów? Gdzie znajduje się</p>	<p>Nauczyciel pokazuje o jakie tereny chodziło, wyznaczeni uczniowie podchodzą do mapy i wskazują je. Kształtowanie umiejętności pracy z mapą ścienną i atlasem historycznym, analiza tekstu.</p> <p>Uczniowie dyskutują z nauczycielem, pokazują miejsce bitwy na mapie.</p>
-------------------------	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

	4. Przyczyny zjednoczenia. (6 min.)	Legnica? N – Dyskusja. U – Dlaczego dążono do zjednoczenia ziem? Koronacja Przemysła II jako początek właściwego etapu jednoczenia państwa polskiego. Koronacja na króla Władysława – zwieńczenia starań o zjednoczenie.	Próba dojścia do rozwiązania problemu.
V. Rekapitulacja pierwotna (sprawdzenie stopnia opanowania nowych treści, wnioski) (6 min.)	Wyciągnięcie wniosków, podsumowanie zajęć.	N – Dyskusja U - Ocena sytuacji politycznej Polski w czasach rozbicia dzielnicowego. Wspólne rozwiązywanie karty pracy (zał.4).	Szybka „burza mózgów” podsumowująca temat.
VI. Kontrola i ocena /VII/ (2 min.)	Wstawienie plusów za aktywność.	N – Pochwały słowne, pozytywna ocena najbardziej aktywnych uczniów.	Mobilizowanie do czynnego udziału w lekcji.
VII. Praca domowa (zadanie, wyjaśnienie) /VI/ (3 min.)	Podyktowanie pracy domowej.	1. Krzyżówka jako praca domowa (zał.3). 2. Na „+”: „Niektórzy nazywają testament Bolesława <bombą z opóźnionym zapłonem>. Czy zgadzasz się z tym porównaniem? Uzasadnij swoje zdanie za pomocą kilku argumentów.	Zapisanie pracy domowej.